

Wojewódzki Urząd Pracy
w Szczecinie

STRAŻNIK MIEJSKI

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Szczecinie

ul. A. Mickiewicza 41
70-383 Szczecin
tel. 0-91 42 56 126, 0-91 42 56 128
fax 0-91 42 56 125
e-mail: cipkz-szczecin@wup.pl

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Koszalinie

ul. Słowiańska 15A (IV piętro)
75-846 Koszalin
tel. 094 342 66 93, 346-25-37, 344-50-50
tel./fax 344-50-43
e-mail: cipkz-koszalin@wup.pl

Strażnik miejski

Strażnik miejski jest odpowiedzialny za zapewnienie spokoju i porządku w miejscach publicznych, obiektach komunalnych, środkach komunikacji publicznej oraz w ruchu drogowym.

Zadania i czynności robocze

Podstawowym obowiązkiem strażnika miejskiego jest podejmowanie interwencji w sytuacjach zagrożenia życia, zdrowia lub mienia, a także w przypadku naruszenia dóbr osobistych ludzi. Do szczegółowych zadań w tym zakresie należy przeciwdziałanie wandalizmowi, egzekwowanie przepisów dotyczących ruchu drogowego w stosunku do osób kierujących pojazdami i pieszych, likwidowanie handlu ulicznego w miejscach niedozwolonych, doprowadzanie osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca ich zamieszkania, jeżeli osoby te swoim zachowaniem dają powód do zgorszenia lub zagrażają życiu i zdrowiu innych lub swojemu.

Strażnik miejski ściśle współpracuje z innymi służbami odpowiedzialnymi za porządek i bezpieczeństwo, a więc policją, strażą pożarną i pogotowiem ratunkowym. Zabezpiecza miejsca przestępstwa lub katastrofy przed zniszczeniem śladów i dowodów do momentu przybycia właściwych służb, a także ustala w miarę możliwości świadków zdarzenia. W trakcie organizowanych imprez masowych o charakterze sportowym, kulturalnym, handlowym lub religijnym współdziała z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku w czasie ich trwania. Współdziała z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli poprzez zabezpieczenie terenu. Do zadań strażnika miejskiego należy także konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych oraz wartości pieniężnych dla potrzeb gminy. Strażnik miejski ma prawo do udzielania pouczeń, wydawania poleceń oraz legitymowania osób, których zachowanie budzi podejrzenie lub może stanowić zagrożenie dla innych. Może także kierować wnioski o ukaranie do kolegium do spraw wykroczeń, nakładać grzywny, a także usuwać pojazdy i blokować koła pojazdów parkujących w miejscach niedozwolonych. Ma także prawo do zatrzymania osoby stwarzającej zagrożenie i doprowadzenia jej do najbliższej jednostki Policji. W stosunku do osób uniemożliwiających wykonywanie zadań, strażnik miejski może stosować środki przymusu bezpośredniego, którymi są: kajdanki, pałka, gaz obездwładniający, paralizator elektryczny, a także może stosować chwytaki obездwładniające.

Jeżeli środki przymusu bezpośredniego okazują się niewystarczające, strażnik ma prawo – w celu odparcia bezpośredniego zamachu na życie własne lub innej osoby – do użycia krótkiej broni palnej. Oprócz patroli pieszych wykonywane są patrole rowerowe, konne, samochodowe. W swojej pracy strażnik miejski wykorzystuje radiotelefon, a także podstawowe urządzenia biurowe (komputer, kserokopiarka, faks) do sporządzania i przesyłania raportów służbowych.

Środowisko pracy

materialne środowisko pracy

Strażnik miejski pracuje przede wszystkim na wolnym powietrzu bez względu na warunki atmosferyczne i porę roku, chociaż może też pełnić służbę w budynkach użyteczności publicznej (np. gmach urzędu miasta czy gminy). Z tego też względu narażony jest na zmienną temperaturę otoczenia uzależnioną od pory roku oraz hałas i zanieczyszczenia atmosfery spalinami zwłaszcza, jeżeli patroluje ulice dużego miasta, o dużym natężeniu ruchu drogowego.

Musi też patrolować różne miejsca użyteczności publicznej tj. hale targowe, sklepy, urzędy, kawiarnie, targowiska.

społeczne środowisko pracy

Praca strażnika miejskiego związana jest z bardzo intensywnymi kontaktami z różnymi ludźmi, którzy oczekują pomocy, zadają pytania, potrzebują opieki lub którym należy zwrócić uwagę na niewłaściwe zachowanie, wylegitymować lub ukarać mandatem. W związku z tym narażony jest na częste konflikty z ludźmi. W pracy strażnika miejskiego podstawową formą komunikowania się jest przekaz słowny, ale często używa on również radiotelefonu oraz zobowiązany jest do udokumentowania w notatniku służbowym podejmowanych działań i interwencji.

Praca strażnika ma charakter zespołowy – patrole są najczęściej dwuosobowe, ale także często odbywa się w większej grupie, gdy pewne zadania są realizowane w ścisłej współpracy z policją.

organizacyjne środowisko pracy

Strażnik miejski pracuje w dzień i w nocy, niedziele, święta i wolne soboty według ustalonego grafiku. Czas pracy to przeciętnie 8 godzin dziennie, ale często wydłuża się on, gdy zachodzi potrzeba dodatkowej ochrony imprezy masowej bądź realizacji specjalnego zadania. W swojej pracy strażnik nie jest bezpośrednio nadzorowany, ale po zakończonym patrolu jest ściśle rozliczany przez bezpośredniego przełożonego ze zrealizowanych zadań. Praca ma charakter niezrutynizowany. W trakcie wykonywania swoich obowiązków strażnik ponosi odpowiedzialność za wyposażenie, którym dysponuje, a także podlega odpowiedzialności karnej za przekroczenie swoich kompetencji lub za niewłaściwe wykonywanie swoich czynności służbowych.

Ze względu na rodzaj pracy obowiązuje go noszenie specjalnego umundurowania. Podstawowymi elementami umundurowania są: spodnie granatowe z lamówką koloru żółtego, koszula w kolorze błękitnym, kurtka w kolorze granatowym, czapka służbowa okrągła w kolorze ciemnogramatowym z daszkiem i paskiem skórzanym w kolorze czarnym. Na czapce umieszczony jest emblemat stylizowanego orła oraz otok w postaci trójrzędowej szachownicy w kolorze żółto-granatowym. Na ubiorze służbowym, na rękawie umieszczony jest emblemat gminy, w której strażnik jest zatrudniony, a nad lewą kieszenią – znak identyfikacyjny.

Wymagania psychologiczne

Strażnik miejski musi posiadać umiejętności nawiązywania kontaktów z ludźmi, postępowania z nimi oraz zdolność przekonywania, gdyż podstawową formą działalności strażnika jest wpływanie na zmianę nagannych lub niezgodnych z zasadami współżycia społecznego zachowań. Potrzebna jest odporność emocjonalna i samokontrola, gdyż ma on często do czynienia z sytuacjami trudnymi, konfliktowymi i powinien umieć panować nad własnymi emocjami. Praca ta wymaga umiejętności podejmowania szybkich i trafnych decyzji, gdy trzeba spieszyć z pomocą potrzebującym np. podczas wypadku, pożaru, zagrożenia ekologicznego, gdyż od jego reakcji może zależeć zdrowie lub życie innych ludzi. Ważna w jego pracy jest odwaga. Musi też być cierpliwy i dociekliwy, tak aby podczas codziennych rutynowych patroli niczego nie zaniedbać. Ważna jest spostrzegawczość i podzielności uwagi.

Charakter pracy i częste kontakty interpersonalne wymagają bardzo dobrej znajomości języka polskiego, gdyż niezbędne jest formułowanie w sposób jasny i zwięzły udzielanych informacji, poleceń i pouczeń. W coraz większym stopniu przydatna staje się znajomość języków obcych w kontaktach z obywatelami innych narodowości, pragnących uzyskać określone informacje. W zawodzie tym niezbędny jest bardzo dobry wzrok, zdolność do rozróżniania barw, widzenie o zmroku, koordynacja wzrokowo-ruchowa, a nade wszystko szybki refleks.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Sprawność fizyczna i stan zdrowia są w zawodzie strażnika niezwykle ważne. Ze względu na pracę w ruchu, w zmiennych warunkach klimatycznych istotna jest wysoka wydolność fizyczna, duża sprawność układów krążenia i oddechowego oraz duża sprawność układu kostno-stawowego i układu mięśniowego. Z uwagi na charakter pracy i możliwość stosowania środków przymusu bezpośredniego np. broni palnej i chwytów obezwładniających – kandydaci do pracy w zawodzie strażnika miejskiego przechodzą dodatkowe, szczegółowe badania psychologiczne, psychiatryczne i neurologiczne. Przeciwwskazaniem do pracy w zawodzie są choroby psychiczne, socjopatia, ograniczenie sprawności ruchowej, zaburzenia świadomości, wady wzroku niepoddające się korekcji, daltonizm.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Strażnikiem może być osoba, która: posiada obywatelstwo polskie, ukończyła 21 lat, korzysta w pełni z praw publicznych, posiada co najmniej wykształcenie średnie, jest sprawna pod względem fizycznym i psychicznym, nie była karana sędownie i cieszy się dobrą opinią, w przypadku mężczyzn – ma uregulowany stosunek do służby wojskowej. Aktualnie nie ma instytucji przygotowujących do zawodu strażnika miejskiego. Potrzebne kwalifikacje zdobywa się w trakcie zatrudnienia (pierwsze zatrudnienie jest zatrudnieniem na czas określony, tj. na 12 miesięcy) w straży miejskiej i odbycia 3-miesięcznego kursu podstawowego, który jest organizowany i realizowany przez specjalistów z Komendy Wojewódzkiej Policji. Szkolenie teoretyczne trwa około 2-2,5 miesiąca, a jeden miesiąc – to praktyka z osobą nadzorującą. Po zakończonym szkoleniu obowiązuje egzamin. Z kandydatem, który nie zdał egzaminu, nie przedłuża się umowy.

Większe szanse na zatrudnienie mają mężczyźni, a szczególnie z doświadczeniem w pracy o podobnym charakterze np. w policji, agencjach ochrony oraz osoby uprawiające sporty związane z samoobroną.

Możliwości zatrudnienia oraz płace

Strażnik miejski jest pracownikiem samorządowej umundurowanej formacji powołanej przez Radę Miasta dla ochrony porządku w miejscach publicznych. Zakres zadań określa ustawa z dnia 29.08.1997r. z późniejszymi zmianami (Dz. U nr 123 z 9.10.1997r., poz. 779), a także ustawa o policji i inne akty prawa miejscowego. Płace są o 10 - 20 % wyższe od przeciętnego wynagrodzenia.

Zawody pokrewne

inna nazwa zawodu – funkcjonariusz straży miejskiej

policjant
agent ochrony

Źródła:

Przewodnik po zawodach, wydanie II; www.psz.praca.gov.pl;
www.stat.gov.pl; www.pracuj.pl; www.wynagrodzenia.pl

Materiał opracowany przez Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Filii WUP w Koszalinie